

PASIŪLYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL PRITARIMO LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMO SPECIALIOSIOS TYRIMO KOMISIJOS LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ GRUPĖS TEIKIMO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIUI ARTŪRUI SKARDŽIUI PAGRĪSTUMUI
IŠTIRTI IR IŠVADAI DĖL PAGRINDO PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ PARENGTI
IŠVADAI“ PROJEKTO NR. XIIP-2358

Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
Straipsnis	Straipsnio dalis	Punktas	
1			<p>Argumentai: Atsižvelgiant į Seimo nario A.Kubiliaus argumentus „Kodėl A. Širinskienės vadovautos Specialiosios tyrimo komisijos dėl Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Seimo nariui A.Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti atlikto tyrimo išvados nėra objektyvios? (pridedama), teikiame Seimo nutarimui.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „1 straipsnis. Pritarti Nepritarti Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai (pridedama).</p>
2			<p>Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 2 straipsnis. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Seimo specialioji tyrimo komisija Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti darba baigė nepajėgė pateikti objektyvios išvados, todėl tyrimas turi būti pratęstas, sudarant naują specialiąją tyrimo komisiją.</p> <p>Papildyti 3 straipsniu ir jį išdėstyti taip: 3 straipsnis. Pavesti Lietuvos Respublikos Seimo specialiajai tyrimo komisijai Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti paskelbti viešais posėdžių stenogramas, liudininkų parodymus, kitą tyrimo metu gautą informaciją.</p>

Teikia Seimo nariai:
Arvydas Anušauskas
Andrius Kubilius
Stasys Šedbaras

Kodėl A. Širinskienės vadovautos komisijos dėl Seimo nario A. Skardžiaus apkaltos tyrimo išvados nėra objektyvios?

Apkaltos komisijos išvada, kad nėra pagrindo apkaltai, nėra objektyvi, nes išvadoje neobjektyviai atspindėtos esminės tyrimo metu nagrinėtos aplinkybės, esminiai liudijimai, kurie pagrindžia kai kurias versijas. Taip pat padaryta nepagrįsta išvada, kad Seimo nario veiksmai, kuriais buvo pažeistos Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimai, nėra šiurkštus Konstitucijos pažeidimas.

Kuo yra pagrindžiamas tvirtinimas, kad apkaltos komisija priėmė neobjektyvų sprendimą?

Tiriant Seimo nario A. Skardžiaus ir jo šeimos verslo interesus išnuomojant žemės sklypus vėjo jėgainėms Šilutės rajone, dar kartą buvo patvirtinta, kad Seimo narį ir jo šeimą šie verslo reikalai nuo pat 2009 m. sieja su ta pačia grupe asmenų: R. Patalavičiumi (Atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos valdyba; UAB „Renovacijos partneriai“) ir T. Navicku (Atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos valdyba; UAB „Naujoji Energija“ ir UAB „4Energia“). Šie asmenys buvo 2009 m. jų pačių įsteigtos Atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos valdybos nariai.

A. Skardžiaus šeima jiems priklausiusius žemės sklypus už komerciškai ypatingą kainą yra išnuomoję UAB „Renovacijos partneriai“ (R. Patalavičius), o ši tuos pačius ir kitus šalia esančius sklypus yra subnuomojusi UAB „Naujoji Energija“ (T. Navickas), pastačiusiai ir valdančiai vėjo jėgaines.

A. Skardžiaus šeima iš šio sandorio kiekvienais metais gauna nemenką pajamų sumą. Seimo narys aktyviai dalyvavo 2016 ir 2017 m. svarstant Vyriausybės pateiktas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pataisas (XIIP-4444), kurios tiesiogiai buvo aktualios UAB „4Energia“ (T. Navickas), planavusiai plėtoti jūros vėjo jėgainių parką Baltijos jūroje. Įstatyme galiojusios nuostatos buvo naudingos UAB „4Energia“, todėl įmonė jų pakeitimu nebuvo suinteresuota. Savo ruožtu A. Skardžius savo veiksmais vilkino svarbaus įstatymo priėmimą.

Tuo metu A. Skardžius savo privačių interesų deklaracijose nebuvo deklaravęs, kad gauna pajamų iš atsinaujinančios energetikos verslo ir tuo labiau – iš verslo, susijusio su T. Navicku. Seimo Etikos ir procedūrų komisija tik vėliau nurodė, kad jis tokius privačius interesus turėjo deklaruoti ir kad turėjo nusišalinti nuo klausimų, susijusių su atsinaujinančia energetika, svarstymo.

Seimo narys tik 2017 m. gruodžio 7 d. dėl privačių ir viešųjų interesų konflikto pasitraukė iš Seimo Ekonomikos komiteto nario pareigų, o 2017 m. gruodžio 19 d. pasitraukė iš Energetikos komisijos pirmininko pavaduotojo pareigų.

Kai Apkaltos komisijoje ėmiau detaliau aiškintis šių aplinkybių visumą, Komisijos pirmininkės A. Širinskienės nepagrįstu teikimu ir Seimo daugumos sprendimu buvau antikonstituciniu būdu pašalintas iš Komisijos narių.

Taip pat pabrėžiu, kad šių aplinkybių visumos ir kai kurių liudininkų parodymų esmės Apkaltos komisija savo išvadose neatspindėjo, o tai sudaro prielaidas teigti, kad faktinių aplinkybių tyrimas išvadose nėra atspindėtas objektyviai. Taip pat nepagrįstai skamba komisijos padaryta išvada, kad Seimo nario A. Skardžiaus padaryti pažeidimai nedeklaruojant savo privačių interesų ir nenusišalinant nuo su jais susijusių svarbių įstatymų projektų svarstymų yra mažareikšmiai, nors M. Basčio apkaltos byloje Konstitucinis Teismas labai panašius buvusio Seimo nario pažeidimus yra pripažinęs šiurkščiu Konstitucijos pažeidimu, už kurį turi būti taikoma apkaltos procedūra.

Detalesnis šio laikinosios tyrimo komisijos atlikto tyrimo epizodo aprašymas

Veikiantys privatūs asmenys:

A. Skardžius, S. Skardžiuvienė (žmona), R. Patalavičius, T. Patalavičius (sūnus), T. Navickas, D. Jurėnas, T. Jurėnas (sūnus).

Veikiantys juridiniai asmenys:

UAB „Renovacijos partneriai“ (susiję R. Patalavičius, T. Patalavičius, T. Jurėnas);
UAB „Naujoji Energija“ (susijęs T. Navickas); UAB „Baltic Energy Group“ (susiję T. Navickas, D. Jurėnas, A. Skardžius); UAB „4Energia“ (susijęs T. Navickas).

Tarpusavio sąsajos:

R. Patalavičius buvo A. Skardžiaus vadovauto komiteto Seime patarėjas, abu buvę Naujosios Sąjungos nariai. Vėliau A. Skardžius tapo aktyviu Socialdemokratų partijos veikėju.

Pagal žiniasklaidoje skelbiamą informaciją: „T. Navickas yra įtakingos socialdemokratės Mildos Petrauskienės žentas“.

<https://www.alfa.lt/straipsnis/50165834/kiem-dar-susimokesime-uz-veja-korupcines-pataisas-stumiantys-veikejai-nusitaikė-i-baltijos-jura>

A. Skardžius, R. Patalavičius, D. Jurėnas, T. Navickas 2009 m. tapo jų iniciatyva įkurtos Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos (LAIEA) valdybos nariais.

A. Skardžius: privatūs interesai. UAB „Renovacijos partneriai“ (R. Patalavičius) ir UAB „Naujoji Energija“ (T. Navickas)

2010 m. gegužės 6 d. S. Skardžiuvienė su UAB „Renovacijos partneriai“ sudarė Žemės nuomos ir užstatymo teisės suteikimo sutartį dėl keturių žemės sklypų (bendras plotas 28,686 ha), esančių Čiūtelių k., Saugų sen., Šilutės rajono savivaldybėje (toliau – ŽNUT sutartis). Iš šio komerciškai ypatingai naudingo sandorio S. Skardžiuvienė gauna nuolatines pajamas (Detaliau [4], [5]).

UAB „Renovacijos partneriai“ subnuomojo išsinuomotus žemės sklypus (taip pat ir iš S. Skardžiuvienės) vėjo jėgainių veiklai, kurias pastatė ir valdo UAB „Naujoji energija“. Pastarosios vadovas yra T. Navickas. Seimo Etikos ir procedūrų komisija nustatė, jog A. Skardžių ir UAB „Naujoji Energija“ sieja privatūs interesai, kuriuos A. Skardžius turėjo deklaruoti, kaip ir tai, kad A. Skardžius turėjo nusišalinti nuo klausimų, susijusių su atsinaujinančia energetika svarstymo (Detaliau [6]).

A. Skardžius: privatūs interesai. UAB „Baltic Energy Group“ (D. Jurėnas, T. Navickas, A. Skardžius), UAB „4Energia“ (T.Navickas)

UAB „Baltic Energy Group“ įsteigta 2007 m. gruodžio 7 d., jos direktoriumi paskirtas Dainius Jurėnas, vėliau – Tadas Navickas. A. Skardžius 2009 m. dirbo šios įmonės konsultantu (Detaliau [7]). Visi kartu tais pačiais metais įkūrė Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociaciją“ (LAIEA), delegavo A. Skardžių į Seimo valdybos 2009 m. sudarytą darbo grupę rengti Lietuvos Respublikos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą. 2010 m. pateikė šiam įstatymo projektui LAIEA vardu pasiūlymą, kad leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš saulės energijos Kuršių nerijoje ir vėjo energijos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje bei Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje būtų išduodami ne konkurso būdu, pirmenybę teikiant asmenims, kurie yra parengę ir visuomenei pristatę poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas (Detaliau [3]).

UAB „Baltic Energy Group“ (T. Navickas, D. Jurėnas, A. Skardžius) plėtojo Lietuvos jūros vėjo jėgainių parką. 2010 m. „Baltic Energy Group“ pradėjo šio projekto poveikio aplinkai vertinimą (PAV). PAV ataskaita buvo patvirtinta 2014 metais. 2015 metais AS „Nelja Energia“ įsigijo 74% Lietuvos jūros vėjo jėgainių parko akcijų. Likę 26% akcijų priklauso Lietuvos dukterinei firmai UAB „4Energia“ (vadovas T.Navickas) (Detaliau [8]). 2016 birželio 6 dieną, Lietuvos jūros vėjo jėgainių parko savininkai, kaip ūkio subjektas savarankiškai atlikęs poveikio aplinkai vertinimą (PAV) ir tokiu būdu įgyvendinę Atsinaujinančios išteklių energetikos įstatymo 22 str. 6 dalies reikalavimą, pagal tuo metu galiojusią šio įstatymo 3 dalį Energetikos ministerijai pateikė prašymą inicijuoti konkursą siekiant gauti leidimą plėtoti jūros vėjo jėgainių parką.

A. Skardžius, R. Patalavičius, T. Navicko, D. Jurėno sąsajos: bendra veikla įkuriant Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociaciją ir darant įtaką įstatymų leidybai

2009 m. buvo įsteigta Lietuvos Atsinaujinančių išteklių energetikos asociacija (toliau – Asociacija). Nuo 2009 m. liepos 22 d. iki 2010 m. vasario 8 d. veikė Asociacijos valdymo organas valdyba, į kurią įėjo 4 nariai: Artūras Skardžius (pirmininkas), Romualdas Patalavičius (narys), Dainius Jurėnas (narys), Tadas Navickas (narys). Asociacijos direktorius – R. Patalavičius (Detaliau [2]).

Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2009 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. SV-S-190 „Dėl darbo grupės Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymo projektui parengti sudarymo“ A. Skardžius buvo įtrauktas į šios darbo grupės sudėtį kaip UAB „Baltic Energy Group“ konsultantas (UAB „Baltic Energy Group“ įsteigta 2007 m. gruodžio 7 d., jos direktoriumi paskirtas Dainius Jurėnas, vėliau – Tadas Navickas, kurie kartu su A. Skardžiumi buvo 2009 metais įsteigtos Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos steigėjai (Detaliau [1]).

Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacija 2010 m. gegužės 31 d. (tuo metu asociacijos prezidentu buvo A. Skardžius, direktoriumi – R. Patalavičius), teikdama pataisas dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekto Nr. XIP-1749, siūlė numatyti, kad leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš saulės energijos Kuršių nerijoje ir vėjo energijos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje bei Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje būtų išduodami ne konkurso būdu, pirmenybę teikiant asmenims, kurie yra parengę ir visuomenei pristatę poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas (Detaliau [3]).

A. Skardžius: veikla 2016-2017 metais, stabdant Atsinaujinančios energetikos įstatymo pataisų priėmimą, nenaudingų UAB „4Energia“ (T. Navickas) planams plėtoti Lietuvos jūros vėjo jėgainių parką

Lietuvos jūros vėjo jėgainių parko projektą iš pradžių plėtojo UAB „Baltic Energy Group“ (susiję asmenys T. Navickas, D. Jurėnas, A. Skardžius), remdamiesi 2011 m patvirtintu Lietuvos Atsinaujinančios energetikos įstatymu, kurio nuostatomis dėl jūros vėjo jėgainių parkų rūpinosi Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacija (A. Skardžius, R. Patalavičius, T. Navickas, D. Jurėnas). 2010 m. „Baltic Energy Group“ pradėjo šio projekto poveikio aplinkai vertinimą (PAV). PAV ataskaita buvo patvirtinta 2014 metais. 2015 metais šio projekto nuosavybę ir valdymą perėmė UAB „4Energia“ (T. Navickas) (Detaliau [10]).

2016 metų birželio 6 d UAB „4Energia“ (T. Navickas) raštu kreipėsi į Energetikos ministeriją, informuodama, kad projektuojamam Lietuvos jūros vėjo jėgainių parkui, kaip numato galiojantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas, yra atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV). Tokiu būdu įgyvendinę Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 str. 6 dalies reikalavimą pagal tuo metu galiojusią šio įstatymo 3 dalį Energetikos ministerijai pateikė prašymą inicijuoti konkursą siekiant gauti leidimą plėtoti jūros vėjo jėgainių parką.

2016 m. birželio 7 dieną Vyriausybė Seimui pasiūlė skubos tvarka keisti galiojančią Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą, atsisakant jame galiojusios nuostatos, kuri galėjo būti traktuojama kaip nustatanti, kad leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus vėjo energijos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje būtų išduodami ne konkurso būdu, pirmenybę teikiant asmenims, kurie yra parengę ir visuomenei pristatę poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas.

Apkaltos komisijai liudiję asmenys pateikė skirtingų vertinimų ar iki 2017 metų galiojusi Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostata suteikė tokią pirmenybę tiems ūkio subjektams, kurie yra parengę poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas. A. Butkevičiaus Vyriausybė, 2016 m. birželio 7 dieną pateikdama Seimui Atsinaujinančių išteklių įstatymo pataisų projektą (XIIP-4444) laikėsi nuostatos, kad tokia pirmenybė įstatymu buvo suteikiama. Tai buvo nurodyta ir įstatymo projekto aiškinamajame rašte (Detaliau [8]). Tai įstatymo projektą svarstant Seimo Ekonomikos komitete (2017 05 03) teigė ir Premjero S. Skvernelio patarėjas T. Gerasimavičius (Detaliau [9]). Apkaltos Komisija nepaprašė ir negavo šios galiojusios nuostatos objektyvaus

nepriklausomų ekspertų vertinimo. Komisijai liudijęs UAB „4Energia“ vadovas T. Navickas paliudijo, kad UAB „4Energia“ neigiamai vertino 2016 m. birželio 7 dieną Vyriausybės pateiktas Atsinaujinančios energetikos įstatymo pataisas.

Žinoma, kad A. Skardžius 2016-2017 m. ypač aktyviai dalyvavo Seime svarstant Vyriausybės pateiktas Atsinaujinančios energetikos įstatymo pataisas, kurias neigiamai vertino ir jų nepriėmimu buvo suinteresuota „4Energia“ (T. Navickas). A. Skardžius teikė daug įstatymo pataisų, aktyviai darė įtaką ir lėtino įstatymo svarstymo ir priėmimo procedūras. Tokiu būdu buvo pasiekta, kad įstatymo svarstymas Seime užtruktų ilgiau nei metus. Premjerų A. Butkevičiaus ir S. Skvernelio patarėjas T. Gerasimavičius, aptariant įstatymo projektą Seimo Ekonomikos komitete 2017 m. gegužės 3 d. ir vertindamas A. Skardžiaus veiksmus išsakė tokią griežtą nuomonę: „Šis projektas pateiktas 2016 m. balandį, gerbiamas nary Artūrai Skardžiau. Jei pažiūrėtumėte pateikimą, jūs atidėjot, panaikintot skubos tvarką, pakeitėt komitetą ir išskėlėt daugybę klausimų, lygiai tokių pačių, kaip dabar. Ir tikslas, mano manymu, yra vilkinti šitą akivaizdžiai skaidrų projektą ir sudaryti sąlygas išimtinai dviem kompanijoms“ (Detaliau [11]).

Ar A. Skardžius šiurkščiai pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą, o tuo pačiu ir Konstituciją?

Apkaltos komisijoje ištirtos vien šių epizodų aplinkybės leidžia teigti, kad A. Skardžius jau nuo 2009 m. veikė kartu su tų pačių asmenų grupe (R. Patalavičius, D. Jurėnas, T. Navickas) bei jų artimais giminaičiais, kartu plėtojo atsinaujinančios vėjo energetikos bendrus verslus, kartu kūrė ir vadovavo lobistinei organizacijai, kuri rūpinosi ir aktyviai dalyvavo rengiant jų verslui naudingą teisinę bazę ir įstatymus. Šioje grupėje ypatingą vaidmenį vaidino A. Skardžius, kuris, būdamas Seimo narys, Seimo Ekonomikos komiteto narys bei vienas iš vadovų, Seimo Energetikos komisijos vienas iš vadovų, ypač aktyviai rūpinosi šios grupės narių plėtojamiems verslams palankias sąlygas nustatančių teisės aktų priėmimu arba nepalankių teisės aktų nepriėmimu. Tokia veikla jis aktyviai užsiėmė ir šioje Seimo kadencijoje tol, kol tokios veiklos nesustabdė Seime pradėti jo veiklos tyrimai bei Etikos ir procedūrų komisijos sprendimai. Atsinaujinančios energetikos verslai A. Skardžiaus šeimai garantuoja solidžias pajamas iš ypač naudingų komercinių sandorių.

Akivaizdu, kad A. Skardžiaus ilgametė Seimo nario veikla pasižymėjo tęstiniu šiurkščiu Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laužymu. Tai ilgą laiką tęsėsi ir 2016-2017 m., kai nedeklaruodamas savo privačių interesų, susijusių su pajamomis, gaunamomis iš atsinaujinančios energetikos verslo, jis pats aktyviai dalyvavo svarstant Vyriausybės pateiktas Atsinaujinančios energetikos įstatymo pataisas. Jos buvo nenaudingos verslui, su kuriuo A. Skardžius yra susijęs privačiais interesais.

Apkaltos komisija savo išvadose pateikia išsamią ir vertingą Konstitucinio Teismo suformuluotą doktriną, kodėl ir kokiais atvejais Seimo nariui dėl jo elgesio turi būti taikoma apkaltos procedūra:

„7.2.1.5. Konstitucinė atsakingo valdymo doktrina reikalauja, kad Seimo narys ne tik laikytųsi teisės aktų, bet ir tai darytų ypač atsakingai dėl savo padėties ir statuso, nes dėl neatsakingų subjektyvių savo veiksmų jis gali padaryti žalą esminiams konstituciniams teisiniams gėriams. Todėl iš paprasto piliečio reikalaujama tik laikytis imperatyvių normų, o iš Seimo nario reikalaujama įgyvendinti tas konstitucines normas. Tai Seimo nario priedermė.

7.2.1.6. Pažymėtina, kad nors Seimo nario duota priesaika suponuoja tam tikrus konstitucinius reikalavimus ir vertybes, kurių Seimo narys turi laikytis tiesiogiai įgyvendindamas savo konstitucinius įgaliojimus, tačiau Seimo nario, kaip Tautos atstovo, teisinio statuso individualumas, išskirtinumas iš kitų valstybės pareigūnų, visų kitų piliečių teisinio statuso suponuoja tam tikrus išskirtinius reikalavimus ir jų elgesiui bei veiksams visame viešajame gyvenime. Išskirtinių reikalavimų, taikomų Seimo narių, kaip valstybės politikų, elgesiui buvimą patvirtina ir Valstybės politikų elgesio kodeksas, patvirtintas 2006 m. rugsėjo 19 d. įstatymu. Šiame kodekse nustatyti tokie valstybės politikų elgesio principai kaip sąžiningumas, skaidrumas ir viešumas, padorumas, pavyzdingumas. Šie elgesio principai reikalauja, kad politikai, inter alia ir

Seimo nariai, pareigas eitę sąžiningai ir laikytęsi aukščiausių elgesio standartų, pateiktų visuomenei savo elgesio ir sprendimų motyvus, visada laikytęsi atvirumo ir viešumo, elgtęsi deramai pagal einamas pareigas, vengtų situacijų, kai politiko elgesys kenktų jo ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacijai ir autoritetui, tinkamai elgtęsi visuomenėje, laikytęsi visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų.

7.2.1.7. Pažymėtina, kad Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkte numatytas sąžiningumo principas nustato, kad politikai pareigas turi eiti sąžiningai ir laikytis aukščiausių elgesio standartų. Be to, Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 5 punkte numatytas padarumo principas įpareigoja valstybės politikus elgtis deramai pagal einamas pareigas, vengti situacijų, kai politiko elgesys kenktų jo ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacijai ir autoritetui.“

Verta pabrėžti, kad svarstant Seimo nario M. Basčio apkaltos bylą Konstituciniame Teisme, Teismas nustatė, kad M. Bastys šiurkščiai pažeidė Konstituciją, nes deklaracijoje, kurią pildė tam, kad gautų leidimą dirbti su slapta informacija, nuslėpė savo ryšius su buvusiu KGB darbuotoju Piotru Vojeika.

Įvertinus visas aprašytas aplinkybes ir Konstitucinio Teismo suformuluotą apkaltos proceso doktriną bei praktiką, tenka konstatuoti, kad Apkaltos komisija priėmė neobjektyvią išvadą, kad tokios šio tyrimo epizode išnagrinėtos aplinkybės tariamai įrodo, jog tokie A. Skardžiaus veikloje pasitaikantys etikos pažeidimai nevertintini kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas (Detaliau [12]).

Priešingai, Konstitucinis Teismas pabrėžia, kad Seimo narių veiklai, jų sąžiningumui yra keliami labai aukšti reikalavimai. Iš visų ištirtų aplinkybių akivaizdu, kad Seimo nario A. Skardžiaus veikla, kai jis ilgą laiką iki šios Seimo kadencijos ir šioje Seimo kadencijoje šiurkščiai pažeidė viešųjų ir privačių interesų derinimo nuostatas, šiuo požiūriu mažų mažiausiai yra sukėlusį labai gilių abejonių, kurias išsklaidyti arba patvirtinti gali tik objektyvus ir nepolitizuotas Konstitucinio Teismo vykdomas tyrimas ir sprendimas.

Seimo Apkaltos komisija teigdama, kad Seimo nario A. Skardžiaus padaryti pažeidimai yra nevertinti kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas ir taip užkirsdama kelią Konstituciniam Teismui vertinti tokių pažeidimų santykį su Konstitucija, iš esmės padarė faktais ir tyrimo metu nustatytomis aplinkybėmis nepagrįstą politinį sprendimą, kuriuo buvo siekiama tiesiog nepagrįstai išteisinti Seimo narį A. Skardžių.

Tokiomis aplinkybėmis Seimas turėtų:

1. nepritarti Apkaltos komisijos išvadai;
2. priimti sprendimą paskelbti tyrimo metu gautus liudininkų parodymus, Komisijos posėdžių stenogramas bei kitą sukaupią Komisijos medžiagą;
3. spręsti klausimą dėl tyrimo pratęsimo, sudarant naują objektyvią Komisiją.

Nuorodos (citos iš Apkaltos komisijos išvadų, jeigu nenurodyta kitaip)

[1] 7.1.1.24. Iš Antikorupcijos komisijos tyrimo medžiagos žinoma, kad Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2009 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. SV-S-190 „Dėl darbo grupės Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymo projektui parengti sudarymo“ A. Skardžius buvo įtrauktas į šios darbo grupės sudėtį kaip UAB „Baltic Energy Group“ konsultantas (UAB „Baltic Energy Group“ įsteigta 2007 m. gruodžio 7 d., jos direktoriumi paskirtas Dainius Jurėnas, vėliau – Tadas Navickas, kurie kartu su A. Skardžiumi buvo 2009 metais įsteigtos Lietuvos Atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos steigėjai).

[2] 7.1.1.25. EPK 2017 m. rugpjūčio 30 d. išvadoje Nr. 101-I-36 „Dėl Seimo nario Artūro Skardžiaus viešųjų ir privačių interesų derinimo“ nurodoma:

„A. Skardžius buvo išrinktas į 2012-2016 m. ir 2016-2020 m. kadencijų Seimo nario pareigas. A. Skardžius nebuvo išrinktas į 2008-2012 m. kadencijos Seimą. 2009 m. buvo įsteigta Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacija (toliau – Asociacija). Pagal VĮ Registrų centras duomenis, Asociacijos steigėjai buvo UAB „LAE GROUP“, atstovaujama Liudo Stembros, UAB „NEW ENERGY GROUP“, atstovaujama Sauliaus Veličkos ir UAB „Šilutės vėjo projektai“, atstovaujama Tado Navicko. Nuo 2009 m. liepos 22 d. iki 2010 m. vasario 8 d. Asociacijos valdymo organas valdyba, į kurią įėjo 4 nariai: Artūras Skardžius (pirmininkas), Romualdas Patalavičius (narys), Dainius Jurėnas (narys), Tadas Navickas (narys). Asociacijos direktorius – R. Patalavičius. Nuo 2010 m. vasario 8 d. Asociacijos valdybą sudaro dešimt narių.

[3] 7.1.1.26. Iš Antikorupcijos komisijos tyrimo medžiagos žinoma, kad Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacija 2010 m. gegužės 31 d. (tuo metu asociacijos prezidentu buvo A. Skardžius, direktoriumi – R. Patalavičius), teikdama pataisus dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekto Nr. XIP-1749, siūlė numatyti, kad leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš saulės energijos Kuršių nerijoje ir vėjo energijos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje būtų išduodami ne konkurso būdu, pirmenybę teikiant asmenims, kurie yra parengę ir visuomenei pristatę poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas.

[4] 7.1.1.3. 2010 m. gegužės 6 d. S. Skardžiuvienė su UAB „Renovacijos partneriai“ sudarė Žemės nuomos ir užstatymo teisės suteikimo sutartį dėl keturių žemės sklypų (bendras plotas 28,686 ha), esančių Čiūtelių k., Saugų sen., Šilutės rajono savivaldybėje (toliau – ŽNUT sutartis)

[5] 7.1.1.5. 2017 m. spalio 30 d. S. Skardžiuvienės paaiškinime Antikorupcijos komisijai nurodyta, jog vėjo jėgainių statybos laikotarpiu, t.y. 2010 – 2012 metais, nuomininkė UAB „Renovacijos partneriai“ mokėjo sutartyje numatytą fiksuotą nuomos mokesį – 17 500 eurų (atskaičius mokesčius – 14 875 eurus). 2013 metų antrąjį ketvirtį žemės subnuomininkei UAB „Naujoji energija“ pradėjus eksploatuoti jėgaines, nuomos mokesčiai, kaip ir numatyta sutartyje, buvo perskaičiuotas ir susietas su vėjo jėgainių parke pagamintos elektros energijos pardavimo kaina (iki 2025 metų). Fiksuotą tarifą 12 metų laikotarpiui nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK). Nuo 2013 metų antrojo ketvirčio UAB „Renovacijos partneriai“ moka ir iki 2025 metų mokės sutartyje numatytą fiksuotą nuomos mokesį – 23 863 eurus (atskaičius mokesčius – 20 283 eurus). Nuo 2025 metų vėjo jėgainių parke pagamintos elektros energijos pardavimo kaina priklausys tik nuo rinkos, kaip ir žemės nuomos mokesčiai, kuris negalės būti mažesnis negu 17 500 eurų (atskaičius mokesčius – 14 875 eurus).

[6] 2016 m. lapkričio 16 d. pradėjęs eiti 2016 - 2020 m. kadencijos Seimo nario pareigas, A. Skardžius 2017 m. balandžio 22 d. pateikė privačių interesų deklaraciją, kurioje nurodė duomenis apie ŽNUT sutartį. Seimo nario A. Skardžiaus pateiktose privačių interesų deklaracijose nėra nurodyta duomenų apie jo ar jo sutuoktinės ryšius su žemės sklypo subnuomininku UAB „Naujoji energija“. Atsižvelgiant į tai, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nėra nustatyta prievolė privačių interesų deklaracijoje nurodyti duomenis apie kitos sandorio šalies sudarytus subnuomos sandorius, bei atsižvelgiant į gautus duomenis, nustatytas aplinkybės ir į tai, kad Seimo nariams yra taikomi aukštesni veiklos skaidrumo ir atsakomybės standartai negu paprastiesiems valstybės pareigūnams ar tarnautojams, šioje EPK išvadoje nuspręsta, kad A. Skardžius galėjo deklaruoti ryšį su juridiniu asmeniu – jo šeimai priklausančios žemės sklypo subnuomininku UAB „Naujoji energija“.

Šioje EPK išvadoje atkreiptas dėmesys į tai, kad „Seimo nariui Artūriui Skardžiui gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas svarstant Seime su vėjo energetika susijusius klausimus dėl jo sutuoktinės sudarytos ŽNUT sutarties su UAB „Renovacijos partneriai“ ir jo šeimai priklausančiame žemės sklype subnuomininko UAB „Naujoji energija“ vykdomos veiklos – vėjo jėgainių parko eksploatacijos“ bei nuspręsta „rekomenduoti Seimo nariui Artūriui Skardžiui nusišalinti nuo klausimų, susijusių su vėjo energetika, svarstymo Seime ir neteikti pataisų ir pasiūlymų, reglamentuojančių vėjo energetiką.“

[7] 7.1.1.24. Iš Antikorupcijos komisijos tyrimo medžiagos žinoma, kad Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2009 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. SV-S-190 „Dėl darbo grupės Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymo projektui parengti sudarymo“ A. Skardžius buvo

įtrauktas į šios darbo grupės sudėtį kaip UAB „Baltic Energy Group“ konsultantas (UAB „Baltic Energy Group“ įsteigta 2007 m. gruodžio 7 d., jos direktoriumi paskirtas Dainius Jurėnas, vėliau – Tadas Navickas, kurie kartu su A. Skardžiumi buvo 2009 metais įsteigtos Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos steigėjai).

[8] Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pataisų projektas (XIIP-4444). Ištrauka iš aiškinamojo rašto:

„Galiojanti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 22 straipsnio redakcija numato, kad leidimai naudoti Lietuvos Respublikos teritorinė jūrą, Lietuvos Respublikos išskirtinę ekonominę zoną Baltijos jūroje ir (ar) pajūrio juostą elektrinių statybai ir jų eksploatacijai išduodami konkurso būdu, kurio metu nustatytas laimėtojas elektrinių statyboms ir jų eksploatacijai vykdyti kartu įgyja išimtinę teisę per ne ilgesnį kaip 4 metų terminą nustatytoje teritorijoje atlikti tyrimus, reikalingus priimti sprendimui dėl elektrinių statybos ir per aukščiau minimą terminą gauti statybą leidžiantį dokumentą.“

[9] T. Gerasimavičiaus pasisakymas Seimo Ekonomikos komitete (2017.05.03.): „Kol šis įstatymas yra nepriimtas, galioja senas įstatymas, kuris suteikia teisę privatiems asmenims patiems inicijuoti konkursus savo atliktų parengiamųjų darbų pagrindu poveikio aplinkai vertinimo, organizuoti konkursus ir gauti išimtinę teisę į jūrą“ (žr. Seimo Antikorupcijos komisijos atlikto A.Skardžiaus veiklos tyrimo medžiaga).

[10]. Lietuvos jūros vėjo jėgainių parką plėtoja UAB „Baltic Energy Group“, įkurta 2007 metais.

2010 metais „Baltic Energy Group“ pradėjo poveikio aplinkai vertinimą (PAV). PAV ataskaita buvo patvirtinta 2014 metais.

2015 metais AS „Nelja Energia“ įsigijo 74% Lietuvos jūros vėjo jėgainių parko akcijų. Likę 26% akcijų priklauso Lietuvos dukterinei firmai UAB „4Energia“.

Lietuvos Vyriausybė 2017 m. nusprendė tyrimus ir kitus veiksmus, kurie reikalingi vėjo elektrinių statybai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, pavesti atlikti Vyriausybės įgaliotai institucijai. Leidimai naudoti iširtas jūrines teritorijas potencialiems investuotojams bus išduodami konkurso būdu.

„Nelja Energia“ atidžiai stebi procesą ir vertina dalyvavimo konkurse galimybes. (<https://www.4energia.ee/lt/vykdomi-projektai/lietuvos-juros-vejo-jegainiu-parkas>)

[11] Štai ką prieš mėnesį Seime sakė premjero Sauliaus Skvernelio patarėjas Tomas Garasimavičius: „Šis projektas pateiktas 2016 metų balandžio mėnesį, gerbiamas nary Artūrai Skardžiau. Jei pažiūrėtumėte pateikimą, jūs atidėjot, panaikinant skubos tvarką, pakeitėt komitetą ir išskėlėt daugybę klausimų, lygiai tokių pačių, kaip dabar. Ir tikslas, mano manymu, yra vilkinti šitą akivaizdžiai skaidrų projektą ir sudaryti sąlygas išimtinai dviem kompanijoms“.

Būtent A. Skardžiaus pozicija šiuo klausimu yra tokia, kad įstatymo pataisų priėmimas tęsiasi jau metus.

(<https://www.lrt.lt/> A. Skardžiaus šeimai – stambios pinigų sumos iš vėjo verslininkų, kuriuos jis proteguoja Seime – Lietuvoje – Naujienos – LRT).

[12] 7.1.3.9. Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, teigti, kad Seimo narys A. Skardžius galimai šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką, kai nedeklaravo savo asmeninių (šeiminių) interesų atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje, pateikė savo kandidatūrą ir veikė nuolatinio interesų konflikto sąlygomis Seimo Energetikos komisijoje ir Ekonomikos komitete, nėra pagrindo, nes Komisijos įsitikinimu, Seimo nario veikloje pasitaikantys pavieniai etikos pažeidimai, atsirandantys laiku nedeklaravus interesų, nevertintini kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas, tad negali būti traktuojami kaip priesaikos sulaužymas, nes kitoks traktavimas pažeistų proporcingumo principą.